

Sygnatura akt I C 891/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia, 23 września 2014r.

Sąd Rejonowy w Oleśnicy, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący **SSR Ryszard Jaworski**

Protokolant Katarzyna Czerniawska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 września 2014r. w O. sprawy

przy udziale stron:

powód **B. P.**

pozwany (...) **S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. odstępuje od obciążenia powódki kosztami procesu.

Z.

- kal 21 dni

23 września 2014 r.

Sygn. akt I C 891/14

UZASADNIENIE

Powódka B. P. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej – (...) S.A. z/s w W. na jej rzecz kwoty 7000zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 29 marca (...). do dnia zapłaty tyłem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią babci K. K., kwoty 3500 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 29 marca (...). do dnia zapłaty tyłem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią dziadka S. K. (1) oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podała, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody za skutki wypadku z dnia 12 października 2001r. na skutek, którego zginęli babcia i dziadek powódki. Podniosła, że jej roszczenie znajduje opacie w dyspozycji art. 448 kc w zw. z art. 24§1kc w przedmiocie żądania zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Powódka podała, że bardzo przeżyła śmierć dziadków, z którymi była bardzo emocjonalnie związana. Bezsilność, ból, rozpacz i świadomość, że najbliżsi odeszli bezpowrotnie, wywołało u niej uczucie „bezradności” wobec sytuacji, w jakiej się znalazła. Ich śmierć była powodem wstrząsu oraz poczucia winy oraz osamotnienia.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu swego stanowiska strona pozwana podała, że brak jest podstaw prawnych do uznania roszczenia powoda, albowiem sprawca czynu niedozwolonego zaistniałego przed wprowadzeniem do kodeksu cywilnego art. 446 §4 kc, w wyniku którego doszło do śmierci osoby najbliższej powodowi, nie posiada legitymacji biernej w zakresie roszczeń wynikających z naruszenia dóbr osobistych najbliższych członków rodziny. Nie może ona zatem odpowiadać na podstawie art. 24 §1 kc w zw. z art. 448 kc za szkody niemajątkowe powstałe na skutek naruszenia dobra osobistego.

Ponadto strona pozwana wskazała, że z treści art. 34 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wynika, iż zakład ubezpieczeń nie jest zobowiązany, w ramach odpowiedzialności wynikającej z obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, do kompensowania wszystkich następstw czynu posiadacza lub kierującego pojazdem a tylko do tych, które wskazuje wspomniany przepis a zatem zdrowia i życia, a nie szczególnego rodzaju więzi między powódką a dziadkami. Strona pozwana wskazała również, iż powódka nie wykazała, aby doznała krzywdy z tego tytułu ani też w jakich rozmiarach.

W toku postępowania ustalono następujący stan faktyczny:

Niesporne między stronami jest, że w dniu 12 października 2001r. w S. doszło do tragicznego wypadku drogowego w wyniku którego śmierć poniosła 66 letnia K. K. i 70 letni S. K. (1).

Sprawcą wypadku był R. M., jednakże S. K. (1) przyczynił się do spowodowania wypadku wyjeżdżając nieprawidłowo z drogi podporządkowanej. R. M. posiadał zawartą z pozwanym zakładem ubezpieczeń umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu mechanicznego.

Dowód:

- okoliczności bezsporne

Powódka B. P. w dniu wypadku miała 13 lat, była uczennicą. Mieszkała wraz z całą rodziną, w tym z babcią i dziadkiem. Powódka była bardzo zżyta z babcią, która zostawała z nią gdy rodzice pracowali. Po śmierci dziadków powódka zamknęła się w sobie, pogorszyła w nauce. Nie korzystała z pomocy lekarzy psychologa i psychiatry.

Dowód:

- zeznania świadka – T. K. – k. 41-42;

- zeznania świadka – S. K. (2) – k. 42;

- zeznania powódki – k. 42-43;

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie niniejszych rozważań wskazać należy, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 24 kc zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 03.08.2008 r. (tj. przed wejściem art. 446 § 4 kc). Pogląd ten utrwalił się w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych, a także w doktrynie prawa. Sąd Najwyższy stanowisko to potwierdził w szeregu swoich orzeczeń, z których wymienić można choćby: uchwały z dnia 22.10.2010 r. (III CZP 76/10, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 42), z 13.07.2011 r. (III CZP 32/11, OSNC 2012, Nr 1, poz. 10), z dnia 07.11.2012 r. (III CZP 67/12, OSNC 2013/4/45, Biul.SN 2012/11/7) oraz wyroki z dnia: 14.01.2010 r. (IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010, nr C, poz. 91), z dnia 25.05.2011 r. (II CSK 537/10, nie publ.), z dnia 10.11.2010 r. (II CSK 248/10, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 44), z dnia 11.05.2011 r. (I CSK 621/10, nie publ.) i z dnia 15.03.2012 r. (I CSK 314/11, nie publ.)

Wyjaśnić również należy, iż podnoszony przez pozwaną argument jakoby brzmienie art. 34 ustawy z dnia 23.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124 poz.1152 z późn. zm.) uniemożliwiało przyjęcia odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu zadośćuczynienia za inne niż zdrowie i życie dobra jest błędny albowiem przepis ten, nie wyklucza wcale odpowiedzialności z tytułu zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych.

Na podstawie art. 34 w/w ustawy, ubezpieczyciel zobowiązany jest do naprawienia szkody komunikacyjnej, polegającej na śmierci, uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia (szkody majątkowej i niemajątkowej na osobie) oraz szkody w mieniu (majątkowej). Odszkodowania tego może dochodzić jedynie osoba żyjąca, pozostająca w określonej relacji ze zmarłym. Postacią odszkodowania za szkodę niemajątkową na osobie jest w takim wypadku zadośćuczynienie za własną krzywdę osoby bliskiej zmarłego, wyrządzoną przez spowodowanie śmierci uczestnika wypadku komunikacyjnego. Ta szkoda niemajątkowa (krzywda) mieści się w ramach odpowiedzialności za szkodę związaną ze śmiercią w związku z ruchem pojazdu.

Przez śmierć najbliższej osoby może zostać naruszone własne dobro osobiste jej najbliższych w postaci prawa do więzi rodzinnej, a co za tym idzie, dopuszczalne jest udzielenie ochrony na ogólnej podstawie z art. 448 kc. Zadośćuczynienie jest w tym wypadku instrumentem umożliwiającym wyrównanie własnej szkody niemajątkowej osoby bliskiej zmarłego. Nie może być żadnych wątpliwości, że pojęcie szkody rozumie się szeroko, jako obejmujące wszelkie uszczerbki oraz, że krzywdę uważa się za niemajątkową postać szkody, a zatem w skład odszkodowania przypadającego z tytułu ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej wchodzi zarówno odszkodowanie za szkody majątkowe na osobie i mieniu, jak i zadośćuczynienie za krzywdę.

Odpowiedzialność w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu obejmuje obowiązek zapłaty zadośćuczynienia w razie powstania uszczerbku niemajątkowego, czyli krzywdy spowodowanej ruchem pojazdu mechanicznego. Podobnie jak w odniesieniu do innych uszczerbków, także w wypadku zadośćuczynienia nie ma podstaw do różnicowania zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego i ubezpieczyciela. Oznacza to, że skutki naruszenia dobra osobistego przez spowodowanie śmierci osoby bliskiej w wypadku komunikacyjnym są objęte odpowiedzialnością gwarancyjną ubezpieczyciela (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10.06.2013 r., I ACa 94/13, LEX nr 1324717; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21.02.2013 r., I ACa 525/12, LEX nr 1316375).

Zadośćuczynienie nie zostało wyłączone z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wprost, ani wyłączenia takiego nie można doszukać się w przepisach w/w ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...), określających ogólny zakres ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem. Skoro posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu szkodę, której następstwem jest między innymi śmierć, to w ramach zawartej umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel przejmuje odpowiedzialność sprawcy. Taka jest, bowiem istota ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej. Nie można interpretować omawianego unormowania w ten sposób, że odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkodę w postaci naruszenia dóbr osobistych osób najbliższych osoby zmarłej, wywołane śmiercią na skutek wypadku spowodowanego przez kierującego pojazdem mechanicznym, za którą on sam ponosi odpowiedzialność, byłaby wyłączona.

Podstawowym celem art. 448 kc jest zrekompensowanie w formie majątkowej krzywdy moralnej, jakiej doznał pokrzywdzony danym zdarzeniem. Majątkowy charakter tej rekompensaty ma na celu złagodzenie doznanej krzywdy. Zarówno w orzecznictwie jak i doktrynie przyjmuje się, iż istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w kwestii zadośćuczynienia ma rozmiar doznanej krzywdy. Jej znikomość uzasadnia bowiem oddalenie powództwa o zadośćuczynienie (por. wyrok SA we Wrocławiu z 24.07.2008 r., I ACa 1150/06, OSAW 2008, nr 4, poz. 110).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż w ocenie Sądu, powódka nie udowodniła, iż w związku ze śmiercią swoich dziadków, doznała krzywdy innej, przewyższającej normalną, będącą następstwem utraty członka rodziny. Ponadto powódka nie wykazała, aby żaloba miała negatywny wpływ na jej aktywność życiową i społeczną, czy też by musiała w jej okresie korzystać z pomocy lekarskiej albo zażywać środki farmakologiczne.

Należało także uwzględnić fakt, że w chwili wypadku, babcia powódki miała 66 lat, natomiast dziadek 70. Powódka wystąpiła z roszczeniem o zasądzenie zadośćuczynienia 13 lat po śmierci dziadków. Silne więzi uczuciowe i faktyczne, z bliską osobą, sprawiają, że ta nigdy nie ulegnie zapomnieniu i nie można odmówić osobie pokrzywdzonej prawa do trwałego przeżywania żałoby, jednakże dla spełnienia przez przyznane zadośćuczynienie funkcji kompensacyjnej upływ tak znacznego okresu czasu od zdarzenia powodującego krzywdę powódki nie może pozostać bez znaczenia. Gdyby bowiem podzielić bez zastrzeżeń logikę niewiązania rozmiaru krzywd z upływem czasu od zdarzenia ją wywołującego można by dojść do zaprzeczenia idei i istoty zadośćuczynienia, w tego rodzaju sprawach, gdyż oczywistym pozostaje, że cierpienia i żałoba po stracie bliskiej osoby nigdy nie zostaną zniwelowane przez uzyskanie określonych świadczeń pieniężnych. Należy podkreślić, że zadośćuczynienie jako swoista kompensata za ból, cierpienie i inne aspekty utraty osoby najbliższej musi odpowiadać intensywności tych negatywnych przeżyć osoby bliskiej, a ta w naturalny sposób maleje z upływem czasu. Zatem sam ból, poczucie osamotnienia, krzywdy i zawiedzionych nadziei po stracie dziadków nie stanowi w ocenie Sądu podstawy żądania zadośćuczynienia. Te negatywne, okresowe, przemijające emocje i uczucie bezradności nie wywołały u niej trwałej choroby, osłabienia aktywności życiowej i motywacji do przezwyciężania trudności dnia codziennego. Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo, uznając że przedstawione przez powódkę dowody (sprowadzające się wyłącznie do zeznań najbliższej rodziny) nie pozwalają – w świetle dyspozycji art. 6kc - na przyjęcie, iż wykazane zostały okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie pozwu.

Sąd nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie pozwanej z uwagi na szczególną sytuację i okoliczności sprawy, za podstawę biorąc normę art. 102 kpc. Wskazać bowiem należy, że powódka jest osobą niewątpliwie „pokrzywdzoną” w wyniku zdarzenia za które co do zasady – na co wskazano szerzej w części wstępnej uzasadnienia – pozwany ubezpieczyciel odpowiada. Fakt, że powódka w tej sprawie nie wykazała w sposób należyty procesowo doznanej krzywdy – sam w sobie zmienia fakt, że powódka jako dziecko musiała zmierzyć się z nagłą stratą osób najbliższych. Zastosowanie w niniejszej sprawie ogólnej normy art. 98 kpc dotyczącej zasady odpowiedzialności za wynik procesu – uznać zatem należało za niezasadne w świetle ogólnych zasad „słuszności”, co tym bardziej jest znaczące gdy weźmie się pod uwagę, że powódka jest osobą fizyczną a pozwana znaczącym na rynku ubezpieczeń podmiotem gospodarczym.

Z./

1. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem dor. peł. powódki;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem dor. peł. pozwanej;
3. kal. 14 dni.

29.10.2014r.